

BESLISHULP VOOR HET INZETTEN VAN SIGNALERINGSINSTRUMENTEN IN DE JGZ EN SOCIAAL DOMEIN

JGZ Live 25 mei 2021

Marc Noom, Marianne de Wolff en Meinou Theunissen

› WAT GAAN WE DOEN?

1. Presentatie (10 min)

- Marianne: hoe en waarom hebben we een Beslischulp gemaakt?

2. Marc laat de **Beslischulp zien** (15 min)

waarbij deelnemers uitgenodigd worden hun eigen ervaringen te delen en vragen te stellen

- Zijn er situaties waarbij je de beslischulp zou kunnen gebruiken? Wat is dat voor situatie?
- Welke instrument zou je dan willen inzetten?
- Welke vervolgstap zou je zetten

3. Feedback op de beslischulp (15 min)

4. Poll vragen (10 min)

*Als je een vraag hebt,
kun je die direct stellen
of in de chat typen!*

› WAT WAS HET PROBLEEM?

- › Diverse (nieuwe) signaleringsinstrumenten onderzocht en gevalideerd.
- › Deze instrumenten vinden niet altijd de weg naar de praktijk....
- › Hoe implementeren?
- › *Kunnen we iets maken dat professionals ondersteunt bij de implementatie van deze instrumenten?*

› VIER SIGNALERINGS INSTRUMENTEN

Deze instrumenten zijn recent onderzocht in een ZONMW Project

- › De **ARI CP (2-5)** voor hechtingsproblemen bij kinderen tussen 2 en 5 jaar (**focus op perceptie van de ouder**)
- › De **LSVG** (Lijst Signalen Verstoorde Gehechtheid) voor hechtingsproblemen bij kinderen (1-6 jaar); (**focus op gedrag kind**)
- › De **SDQ** voor psychosociale problemen bij kinderen en jongeren 3-17 jaar
- › De **RCADS-22** voor depressie en angst bij kinderen en jongeren 8-18 jaar

De instrumenten worden aanbevolen voor gebruik in richtlijnen!

Maar dat betekent niet dat de instrumenten ook echt gebruikt gaan worden!

Naast die signaleringslijsten waren er ook ZonMw onderzoeksprojecten afgerond naar twee **gespreksmethodieken**:

- de GIZ
- de SPARK ‘Signaleren van Problemen en Analyse van Risico bij opvoeden en ontwikkeling van Kinderen’.

Vraag was:

Kunnen we iets maken dat het gebruik van de 4 instrumenten binnen deze gespreksmethodieken bevordert?

› EEN BESLISHULP

› Online document met

- › Korte gebruiksaanwijzing bij ieder afzonderlijk instrument
- › Achtergrondinformatie bij ieder instrument;
- › Uitleg over de aansluiting tussen de GIZ/SPARK en de afzonderlijke instrumenten

› Beoogt de **implementatie** van vier instrumenten te bevorderen:

- ARI CP
- LSVG
- SDQ
- RCADS-22

› sluit aan bij de GIZ/SPARK, maar is ook bruikbaar zonder

› **BESLISHULP?**

Online document dat antwoord geeft op 3 vragen van praktijk professionals:

1. Wanneer (bij welke vraag) kun je een bepaald instrument inzetten?
2. Hoe sluit dit instrument aan bij de GIZ/SPARK?
3. Wat kun je doen met de uitkomst en welke vervolgstappen kun je zetten?

*De beslishulp moet ook
bruikbaar zijn voor
professionals die niet met
de GIZ of de SPARK
werken*

› HOE HEBBEN WE DE BESLISHULP ONTWIKKELD?

1. Onderzoekers concept tekst geschreven
2. Focusgroep interviews met praktijkprofessionals > tekst bijgesteld;
3. Nieuwe versie via mail weer voorgelegd aan professionals

Huidige situatie:

- een GIZ versie en een SPARK versie
- nog een neutrale versie maken
- bekendheid eraan geven!
- delen via NCJ

› 1. WAT IS EEN BESLISHULP?

[TERUG NAAR BOVEN](#)

Dit online document ondersteunt jou als professional (in de JGZ en in een jeugdteam) bij de afweging om specifieke signaleringsinstrumenten in te zetten in jouw werk.

In deze beslishulp staan vier specifieke **signaleringsinstrumenten** centraal:

- LSVG
- ARI-CP (2-5)
- SDQ
- RCADS-22

Deze beslishulp geeft antwoord op de vragen:

- bij welk probleem zet ik dit instrument in?
- hoe sluit het signaleringsinstrument aan op de GIZ?
- hoe moet ik de uitkomst van het instrument interpreteren?
- wat zijn de vervolgstappen nadat ik het instrument afgenomen heb en de uitkomst heb bepaald?

Met behulp van dit document moet het makkelijker worden om deze instrumenten te gebruiken.

4. OVERZICHTSTABEL

De
overzichtstabel
uit de beslishulp

[TERUG NAAR BOVEN](#)

Thema	Instrument	Leeftijd	Moment van inzet en tijdsduur	Informant + link naar vragenlijst
Hechting (gedrag kind)	LSVG	1 t/m 6 jaar	Tijdens gesprek (10 - 15 minuten)	Professional samen met ouders (observatielijst, 8 items)
Hechting (perceptie ouder)	ARI-CP	2 t/m 5 jaar	Voorafgaand of na gesprek (10 - 15 minuten)	Ouderrapportage (vragenlijst, 48 vragen)
Psychosociale problemen	SDQ	3 t/m 17 jaar	Voorafgaand of na gesprek (20 - 25 minuten)	Ouderversie en zelfrapportage jongere (vragenlijst 25 vragen)
Angst en depressie	RCADS-22	8 t/m 18 jaar	Voorafgaand of na gesprek (5 - 10 minuten)	Zelfrapportage jongere (vragenlijst 22 vragen)

4.1. LSVG

[TERUG NAAR BOVEN](#)

[Klik hier voor meer achtergrondinformatie](#)

LIJST SIGNALLEN VERSTOORDE GEHECHTHEIDSR

Doel

- De LSVG is een korte checklist om **verstoorde gehechtheidsrelaties te sporen** bij jonge kinderen (1 t/m 6 jaar).
- Er worden acht specifieke gedragingen van het kind ten opzichte van de ouder uitgevraagd, bijvoorbeeld: 'Zoekt het kind troost als het zich bezeerd heeft?'
- De professional observeert samen met de ouder het kind en inventariseert met de ouder welk gedrag het kind laat zien.
- De totaalscore geeft aan hoe waarschijnlijk een verstoorde gehechtheidsrelatie is: hoe hoger, hoe waarschijnlijker.
- Afname en bespreken van de LSVG kost circa 10 – 15 minuten.
- De LSVG geeft **geen** diagnose of classificatie.

Doelgroep LSVG Jonge kinderen tussen 1 t/m 6 jaar oud en hun ouders.

Wanneer zet je de LSVG in?

Wanneer er zorgen bestaan over de ouder-kind relatie of de gehechtheidsrelatie tussen opvoeder(s) en het jonge kind (1 t/m 6 jaar).

Meer specifiek:

- Als ouders van jonge (1 t/m 6 jaar) kinderen zich zorgen maken over de opvoeding of de sociaal-emotionele ontwikkeling en/of het gedrag van hun kind.

Voorbeeld van de korte info uit de beslishulp

- De professional het vermoeden hebt dat de relatie niet optimaal of anders is dan wat je normaal ziet op bepaalde leeftijd.
- Wanneer een kind veel probleemgedrag laat zien, zoals niet willen eten, slapen, spullen vernielen, of het hebben woedeaanvallen. Al deze probleemgedragingen kunnen voortvloeien uit een problematische ouder-kind relatie.

Hoe gebruik je de LSVG?

1. De professional informeert vooraf de ouders: er zijn zorgen over de sociaal-emotionele ontwikkeling/gedrag/ en/of relatie met ouder. Het instrument geeft eerste indicatie waar deze problemen vandaan zouden kunnen komen (gehechtheidsrelatie).
2. De professional observeert samen met de ouder het kind en inventariseert met de ouder/verzorger in welke mate een kind 'normaal' en 'verstoord' gedrag laat zien ten opzichte van deze ouder.
3. Voor iedere gedragsdimensie wordt in het scoreformulier omschreven hoe het normale en verstoorde gedrag eruitziet. De professional bepaalt samen met de ouder de score tussen 1 ('bijna altijd normaal') en 5 ('bijna altijd verstoord').
4. Als een ouder bepaald gedrag niet weet, dan wordt het gedrag als 'bijna altijd normaal' 1 gescoord.
5. De acht scores worden opgeteld tot een **totaalscore tussen 8 en 40**.

4.1 LSVG

› Hoe interpreteer je de uitkomst van de LSVG?

- Een totaalscore **onder de 10**: er zijn geen aanwijzingen voor een verstoorde gehechtheidsrelatie.
- Als de totaalscore **tussen de 11 en 15** ligt: er zijn geen duidelijke aanwijzingen voor een verstoorde gehechtheidsrelatie, maar mogelijk is de relatie niet optimaal.
- Bij **een totaalscore van 16 of hoger** zijn er aanwijzingen voor een verstoorde gehechtheidsrelatie. Er is meer (diagnostisch) onderzoek nodig naar de aard en/of de ernst van de problemen.

Vervolgstappen na de LSVG

Bij een totaalscore lager of gelijk aan 10:

- Bevestig naar de ouders dat de gehechtheidsrelatie zich normaal ontwikkelt.
- Geef – indien ouders daarvoor openstaan - voorlichting en advies aan ouders over het belang van een goede band met je kind. Zie bijv. de [JGZ richtlijn Ouder-Kindrelatie](#) of tips van [opvoedinformatie](#).

Bij een totaalscore tussen de 11 en 15:

- Vertel ouders dat er geen aanwijzingen zijn voor een verstoorde of problematische gehechtheidsrelatie, maar er is wel ruimte voor verbetering van die relatie. De relatie met het kind mag extra aandacht krijgen.
- Geef voorlichting en advies aan ouders, bijv. tips om de band met het

kind te versterken. Zie de [JGZ richtlijn Ouder-Kindrelatie](#) of tips van [opvoedinformatie](#).

- Overweeg of het mogelijk is om het kind/gezin vaker te zien.
- Overweeg om het kind/gezin te bespreken in een team.

Bij een score van 16 of hoger:

- Het is wenselijk dat kind en ouders verwezen worden naar een gedragswetenschapper met specifieke kennis van gehechtheidsrelaties die aanvullend onderzoek kan doen naar de gehechtheidsrelatie. (Bijv. een GZ-psycholoog, kinder- en jeugdpsycholoog NIP, orthopedagoog-generalist NVO, IMH specialist of een professional in de specialistische jeugdhulp.)
- Het bepalen van de vervolgactie is mede afhankelijk van de voorgeschiedenis van het kind, zoals de reeds ontvangen hulpverlening.
- Het vervolgtraject is afhankelijk van regionale afspraken met ketenpartners en het aanbod van jeugdhulp in de omgeving.

Referenties: [zie achtergrondinformatie](#)

De vragenlijst: [klik op deze link](#)

Toelichting op het verschil LSVG en ARI CP: [klik hier](#)

› HOE KUN JE DE BESLISHULP GEBRUIKEN EEN PAAR VOORBEELDEN

- › Lynn is een kleuter van 4 die zich normaal ontwikkelt. Lynn heeft op de crèche veel conflicten met andere kinderen, waarbij ze slaat en bijt. Tijdens het contact met de JGZ zit Lynn bij haar moeder op schoot; Lynn werkt niet echt soepel mee met het VWO. Moeder is wat bezorgd om het lastige gedrag van haar dochter.
 - › Ouder-kind relatie? [LSVG / ARI CP \(2-5\)](#)
 - › of gedragsproblemen bij het kind? [SDQ](#)
- › Mark is een drukke jongen en zit in groep 7. Hij kan moeilijk meekomen op school en heeft weinig vriendjes. De juf denkt aan ADHD, maar de ouders niet. Mark zit volgens moeder gewoon niet goed in zn vel.
 - › iets met de ouder-kind relatie? [LSVG / ARI CP \(2-5\)](#)
 - › gedragsproblemen bij het kind? [SDQ](#) of emotionele problemen? [RCADS-22](#)
- › Rosanne is een meisje van 14, ze is erg teruggetrokken, ze heeft klassikaal de SDQ ingevuld waaruit blijkt dat ze veel emotionele problemen heeft.
 - › Sombereheid of depressieve klachten? [RCADS-22](#)

VRAGEN?

thanks!